

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ DÁVKY

Jakub Halíř

Dávky důchodového pojištění

Z pojištění se poskytují tyto důchody:

- a. starobní,
- b. invalidní,
- c. vdovský a vdovecký,
- d. sirotčí.

Starobní důchod

- Podmínky nároku (důchodové schéma)
  1. získání potřebné doby pojištění (čekací doba)
  2. dosažení stanoveného věku
    - nejvyšší důchodový věk činí 65 let
- SD při dosažení důchodového věku - § 29 odst. 1
- „poměrný“ starobní důchod - § 29 odst. 2
- SD při získání 30 let pojištění - § 29 odst. 3 písm. a)
- SD při získání 15 let pojištění a dosažení věku podle § 29 odst. 2 - § 29 odst. 3 písm. b)
- SD při splnění podmínek nároku na ID - § 29 odst. 4

Důchodový věk

- pojmy důchodový věk a věk odchodu do důchodu
- jádro – tzv. starobní věk
  - lidský organizmus stárne individuálně, což pro systém DP nelze využít
  - používají se presumce
    - presumpce výsluhy
    - presumpce invalidity
  - v ČR se používá presumpce výsluhy
- určení důchodového věku
  - pravděpodobný věk dožití
  - udržování určitého konstantního podílu starých osob
  - proporcionálně ve vazbě na ekonomickou aktivitu

Důchodový věk § 32

- **u pojištěnců narozených před rokem 1936**
  - Důchodový věk u mužů činí 60 let
  - Důchodový věk u žen činí:
    - 53 let, pokud vychovaly alespoň 5 dětí
    - 54 let, pokud vychovaly alespoň 3 nebo 4 děti
    - 55 let, pokud vychovaly alespoň 2 děti
    - 56 let, pokud vychovaly alespoň 1 dítě
    - 57 let

u pojištěnců narozených v období let 1936 až 1971

Rok narození	Důchodový věk činí u					
	mužů	žen s počtem vychovaných dětí				
		0	1	2	3 - 4	5 a více
1936	60r+2m	57r	56r	55r	54r	53r
1937	60r+4m	57r	56r	55r	54r	53r
1938	60r+6m	57r	56r	55r	54r	53r
1939	60r+8m	57r+4m	56r	55r	54r	53r
1940	60r+10m	57r+8m	56r+4m	55r	54r	53r
1941	61r	58r	56r+8m	55r+4m	54r	53r
1942	61r+2m	58r+4m	57r	55r+8m	54r+4m	53r
1943	61r+4m	58r+8m	57r+4m	56r	54r+8m	53r+4m
1944	61r+6m	59r	57r+8m	56r+4m	55r	53r+8m
1945	61r+8m	59r+4m	58r	56r+8m	55r+4m	54r
1946	61r+10m	59r+8m	58r+4m	57r	55r+8m	54r+4m
1947	62r	60r	58r+8m	57r+4m	56r	54r+8m
1948	62r+2m	60r+4m	59r	57r+8m	56r+4m	55r
1949	62r+4m	60r+8m	59r+4m	58r	56r+8m	55r+4m
1950	62r+6m	61r	59r+8m	58r+4m	57r	55r+8m
1951	62r+8m	61r+4m	60r	58r+8m	57r+4m	56r
1952	62r+10m	61r+8m	60r+4m	59r	57r+8m	56r+4m
1953	63r	62r	60r+8m	59r+4m	58r	56r+8m
1954	63r+2m	62r+4m	61r	59r+8m	58r+4m	57r
1955	63r+4m	62r+8m	61r+4m	60r	58r+8m	57r+4m
1956	63r+6m	63r+2m	61r+8m	60r+4m	59r	57r+8m
1957	63r+8m	63r+8m	62r+2m	60r+8m	59r+4m	58r
1958	63r+10m	63r+10m	62r+8m	61r+2m	59r+8m	58r+4m
1959	64r	64r	63r+2m	61r+8m	60r+2m	58r+8m
1960	64r+2m	64r+2m	63r+8m	62r+2m	60r+8m	59r+2m
1961	64r+4m	64r+4m	64r+2m	62r+8m	61r+2m	59r+8m
1962	64r+6m	64r+6m	64r+6m	63r+2m	61r+8m	60r+2m
1963	64r+8m	64r+8m	64r+8m	63r+8m	62r+2m	60r+8m
1964	64r+10m	64r+10m	64r+10m	64r+2m	62r+8m	61r+2m
1965	65r	65r	65r	64r+8m	63r+2m	61r+8m
1966	65r	65r	65r	65r	63r+8m	62r+2m
1967	65r	65r	65r	65r	64r+2m	62r+8m
1968	65r	65r	65r	65r	64r+8m	63r+2m
1969	65r	65r	65r	65r	65r	63r+8m
1970	65r	65r	65r	65r	65r	64r+2m
1971	65r	65r	65r	65r	65r	64r+8m

Doba pojištění podle § 29 odst. 1

dosažení důchodového věku	potřebná doba pojištění činí:
před rokem 2010	25 let
v roce 2010	26 let
v roce 2011	27 let
v roce 2012	28 let
v roce 2013	29 let
v roce 2014	30 let
v roce 2015	31 let
v roce 2016	32 let
v roce 2017	33 let
v roce 2018	34 let
po roce 2018	35 let

Výše starobního důchodu

- důchodová formule
- základní výměra – 10 % průměrné mzdy - 3 270 Kč
- procentní výměra
  - za každý celý rok doby pojištění 1,5 % výpočtového základu měsíčně
- průměrná výše starobního důchodu (k 31.12.2018)
  - 12 418 Kč
  - z toho muži 13 683 Kč a ženy 11 281 Kč

Starobní důchod před dosažením důchodového věku

- předčasný starobní důchod § 31
- získání potřebné doby pojištění + potřebný nižší věk
- výše se snižuje za každých i započatých 90 kalendářních dnů:
  - 0,9 % výpočtového základu za období prvních 360 kalendářních dnů
  - 1,2 % výpočtového základu za období od 361. kalendářního dne do 720. kalendářního dne
  - 1,5 % výpočtového základu za období od 721. kalendářního dne

Invalidní důchod

- důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem
- podmínky – důchodové schéma
  - a. nedosáhl ještě věku 65 let
  - b. stal se invalidním pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně
  - c. doba pojištění
- pracovní schopnost pojištěnce poklesla:
  - invalidita prvního stupně 35 % - 49 %
  - invalidita druhého stupně 50 - 69 %
  - invalidita třetího stupně 70 %

Výše invalidního důchodu – důchodová formule

- základní výměra – 10 % průměrné mzdy - 3 270 Kč
- Procentní sazba za každý celý rok doby pojištění činí:
  - u invalidního důchodu pro invaliditu **prvního stupně 0,5 %**
  - u invalidního důchodu pro invaliditu **druhého stupně 0,75 %**
  - u invalidního důchodu pro invaliditu **třetího stupně 1,5 %**
- Průměrná výše k 31. 12. 2018
  - I. stupeň 6 207 Kč
  - II. stupeň 7 205 Kč
  - III. stupeň 11 059 Kč

Mimořádné případy

- „invalidní důchod z mládí“
- invalidita vznikla následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání
- transformace invalidního důchodu

Pozůstalostní důchody

- Náleží v případě, že zemře manžel, či manželka, nebo rodiče a získá se potřebná doba pojištění.
- nárok jestliže zemřelý(á):
  - pobíral/a starobní důchod nebo
  - pobíral/a invalidní důchod nebo
  - ke dni smrti splnil/a podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo
  - ke dni smrti splnil/a podmínky nároku na starobní důchod nebo
  - zemřel/a následkem pracovního úrazu.
- poskytuje se po dobu jednoho roku od smrti manžela (manželky)
- poskytování dále po uplynutí jednoho roku tehdy, jsou-li splněny další stanovené podmínky

Výše pozůstalostních důchodů

- vdovského nebo vdoveckého důchodu činí 50 %, sirotčího důchodu činí 40 % procentní výměry:
  - starobního důchodu,
  - invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně, na který měl nebo by měl zemřelý nárok v době smrti.
- Průměrná výše k 31. 12. 2018
  - vdovský 8 029 Kč
  - vdovecký 7 137 Kč
  - sirotčí 6 351 Kč

Souběh s výdělečnou činností

- Zvyšování procentní výměry při výkonu výdělečné činnosti
  - **nepobírá-li** SD zvyšuje se procentní výměra za každých 90 kalendářních dnů této činnosti o 1,5 %
  - **pobírá-li** starobní důchod **v plné výši**, procentní výměra důchodu za každých 360 kalendářních dnů o 0,4 %
- výplata předčasného starobního důchodu do dosažení důchodového věku nenáleží při výkonu výdělečné činnosti

Souběh důchodů

- Originárních důchodů
  - náleží jen jeden
- Originární a odvozený důchod
  - náleží oba, ten vyšší v plné výši a z druhého 50 % procentní výměry
- Odvozených důchodů
  - sirotčí = Základní výměra jedna a obě procentní výběry
  - vdovský a sirotčí = stejně jako originární a odvozený
- Tuzemský a cizozemský
  - dílčí výplata